

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 3. Auxiliô deficiente humanô, adest divinum. Figuræ. Symbola. Exempla. Testim. ex Vet. Novo. Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Sub umbra illius. Cant. 2. 3. quia in ejus protectione confido, & ab eo inter adversa gubernari spero: Umbra enim Christi protectio Divinitatis est; quâ electos tuetur, & defendit, S. Thom. in Cant. hic.

In umbra tua vivemus. Thren. 4. 20. In tua protectione inter gentes iniquas à malis tui vivemus. ita Rupert. Hugo, Lyr. Corn. à Lap. hic. Bona est, & desiderabilis umbra sub alis Jesu; ubi tutum est fugientibus refugium, gratum fessis refrigerium. S. Bernard. hom. 2. super Missus.

§. II.

DEi proprium juvare, & ejus promptitudo.

Domine! nome ad te pervinet, quia perimus? Marci 4. 36. Magna profunditatis, & divina inclinationis est verbum, Domine &c. imò ad neminem pertinet, nisi ad te, si perimus: cui enim in creatione sumus; tibi ergo perimus, si tui sumus. Ad te solum liberare pertinet, ne pereamus, & reassumere de periculo, si incurrimus. Vocasti nos in promissione tua, sequimur te in fide nostra, vocasti nos miris modis, sequimur te vestigiis nostris; patrocinia Mundi dimisimus & sub tua protectione confugimus. Sim. de Cass. l. 5. c. 2.

Ecce, quem amas, infirmatur. Jo. 11. 3. Non rogaverunt, ut veniret, & sanaret languidum; sed tantum inquirunt, ecce: amanti enim satis erat nuntiâsse. S. Rupert. Jo. hic.

Stephanus vidit Jesum stantem. Act. 7. 55. paratum videlicet ad sibi impendendum suffragium.

Quia Dominus es, adjuvare nos potes; sed quia Jesus es, nos adjuvare te decet; quia totus dulcis es, & pius. Veni ergo, & fac, quod te decet. S. Bonav. l. 3. de adventu.

§. III.

*Auxiliò humanò deficiente adest Divinum.**Figure, & Symbola.*

Puer Ægyptius ego sum, servus viri Amalicia; dereliquit autem me dominus meus; quia egrotare cepi. 1. Reg. 30. 13. At David ipsum fovet, & cibò recreat. Carthus. per puerum Ægyptium egrotantem, à domino suo derelictum, intelligitur quicumque secularis adversitatibus pressus, & à Mundi amatoribus spretus infideliterque desertus; quem Salvator misericorditer intuetur, consolatur, ac reficit. Sylv. Addit. in Luc. 14. 21.

Luna perfecta in æternum, restis in cælo fidelis. Pl. 88. 38. testis scilicet divinæ providentiæ, & bonitatis. Cur hoc non potius præstet soli? Luna nocte deserto, pavido adest; ideo testis divinæ providentiæ: quia magis desertis magis adest. Sylv. Addit. in Matth. 5. 14.

Abjecti à Mundo recolliguntur à Deo. Flos mali granati, qui vocatur balauftia, dum cadit ab arbore, colligitur à medico; Est enim hic flos frigidus, & siccus, ad multa utilis. Sic à Mundo despecti, quasi ab arbore cadunt, tanquam inutiles; sed à Domino assumuntur. Jo. Geminiani l. 3. c. 2. de vegetab. & plantis.

Abjecti, & despecti, à Mundo; suscipiuntur, & nutriuntur à Deo; cujus exemplum in pullis aquilæ: quia hæc illos cum multa gravitate nutrit: si tres pullos habuerit, unum abicit; quem tamen alia avis accipit, & nutrit. Sic, quem Mundus persequitur, gratia Dei misericorditer amplexatur. Id. c. 1. lib. 4.

Quando aliquis pater cum filio suo parvulo iter facit; si ad rivum, vel locum asperum, pervenit; pater puerum suis humeris, aut brachiis, bajulat; per planam viam solum sinit ambulare. Sic misericordiarum Pater in rebus difficilioribus filios suos juvat magis, & quasi humeris bajulat, ut vix laborem aliquem sentire videantur; in aliis verò rebus, quæ faciliores sunt, eos tantò favore non afficit. Diez. D. 24. Pent. conc. 1.

*Exempla, & Testimonia.**Ex Veteri.*

Faciamus ei adiutorium simile sibi. Gen. 2. 18. Homo velut sui oblitus, silet, nec à Deo petit sociam sibi consimilem; at Deus, tacente homine, nec petente, providet ei adiutorium. Cur Deus hominis curam suscipit, ipsò silente? si homo eget adiutorio, clamet, petat; cur Deus non petita concedit? Tacente homine clamabat necessitas; supersunt voces, si illa clamet. Did. de Castillo Illat. 9.

Fac tibi arcam. Gen. 6. 14. Arca erat, non ut navis; sed infra, & supra, lata, æqualis, plana. Philo, Arias Montanus, alique, dicunt, similem feretro, quò mortuus deportatur. Vehabantur illa arca, velut in loculo funeralsi, humani generis reliquæ: nulla vectoribus, si naturam spectes, videbatur spes salutis. At eò illustrius prodit virtus Dei ex diluvio, ex loculo feralsi, exsuscitans eos in novam lucem, in novum Mundum. Fernandus hic.

Inclusit Deus Noe desoris. Gen. 7. 16. quia nemo erat, qui ostium foris oblimaret. Stengelius t. 1. de div. provid. c. 10.

Abiecit puerum subter unam arborum. Gen. 21. 15. q. d. suffice, Domine huic arbori in deserto aquas, quia omni ope aliâ destituta. Et sedens contra levavit vocem suam, & fleuit. *Exaudivit autem Deus vocem pueri.* Quomodo pueri? mater fleuit, illa rogavit; attamen filii tacentis vocem audit, unde subdit: *quid agis Agar? noli timere, exaudivit enim Dominus vocem pueri de loco, in quo est.* v. 17. q. d. necessitas vocem habet, quam Deus exaudivit, ut opem ferat deserto; Octavian. in Ecclesiasticum cap. 2. 6. Non

Non datis illi servis, non ancillis, aurò, vel argento, è domo iustus abire puerum. Theodoret. Quo magis desituit humanò auxiliò, promptius experitur divinum. Alvarez Joseph illustr. illustr. 109. v. 21.

Non excendas manum tuam super puerum. Gen. 22. 12. Jugulanda jam innocens victima, omni humanò auxiliò erat desituita. Cum ergo nemo esset in terra, qui illi posset succurrere, cœleste adiuvit auxilium. Did. de Castillo Illat 95.

Fuit 9. Dominus cum eo. Gen. 39. 2. Quem fratres dereliquerunt, Deus in tutelam, & honorandum, suscepit. Id. ib. illustr. 8. Quem homines abiciunt, Dei clementia suscipit. Hippomanus.

Sumpsit fœcellam sœpeam, posuitque intus infanticulum, & exposuit eum in carecò r. p. a. fluminis. Ex. 2. 3. Nascitur Moyses, dum Pharaò jubet, mares ut primum natos in flumen mergi, & pii parentes eum servare cupientes in fœcella fluvio tradunt. Si filium illæsum volunt, cur derelinquunt, & aquis committunt? Ipsam derelictionem patronam eligunt, ut filium tutum servent: caret patrocinio puer innocens, mox aderit divinum. Id. illustr. 111.

Persequetur vos, & glorior in Pharaone. Ex. 14. 4. Omnia artificia hæc exquirit Dominus, quò Hebræi acceptum beneficium pluris æstimarent, eòque magis victoriã delectarentur; ac denique cognoscerent, Deum vel maxime in rebus desperatissimis auxiliari. Diez D. 4. Epiph. c. 2.

Nolite timere. Ex. 14. 13. Moyses duro, & incredulo, populo mansuetè respondet, memor vocations Dei, & salutis populi potius, quam injuriarum. q. d. Deus vos in dictum hunc locum concludi voluit, ut hic suam in vos curam, & potentiam ostenderet. Hic ergo locus vos magis in spem excitare debet: Deus enim maxime adest, quando spei superest minimum. Corn. à Lap. hic.

Toto corde universus Israhel sequitur Absalon. 2. Reg. 17. 13. patre despectò; sed audi fiduciam delerti 2. Reg. 16. 12. *isorte respiciat Dominus afflictionem meam.* Alvarez illustr. 2. morali.

Aajutor in opportunitatibus. Pl. 9. 10. illud est adjutorium dulcissimum, quod in necessitate præstatur. Cassidorus hic.

Erraverunt in subsudane. Psalm. 106. 4. *& infirmati sunt, nec fuit, qui adjuaret.* 12. *Clamaverunt ad Dominum, & liberavit illos.* v. 13.

Descendit itaque Jeremias in cœnum. Jer. 38. 6. Nota: Deus tunc maxime adest, cum res videntur planè desperatæ; si scitò invocetur. Quis non putasset actum de Jeremia cum communi regis, & principum, consensu in lacum projectus est? at Deus ei affuit, ut ei promiserat. Corn. à Lap. hic.

Angelus Domini descendit. Dan. 3. 49. Disposuerat divina providentia, ut ministerio Angeli tres pueri liberarentur. Cur ergo non occurrat angelus, dum comprehenduntur, ligantur? Cum sunt in medio fornacis, spes omnis humani

auxilii defecerat. Sylv. in Matth. 20. cap. 35. q. 4. 6.

Et quatuor bestia grandes ascendebant de mari. Dan. 7. 3. Ecce meræ bestiae apparent in terra; nullus homo, qui humanè agat, hinc leo, inde pardus, & ursus, profilierunt, ut luctuosam exerceant carnificinam. Quid tunc? *aspicietiam v. 6. 7. & ecce in nubibus caeli quasi filius hominis.* v. 13. Ubi meræ bestia, nullus homo comparer, mox Filius hominis in caelo adest, qui sui vicarius hominis erga homines officium agat. S. Chrysol. f. 156. merito, quia humana delunt, divina succurrunt; & adest Deus ipse, cui homo non erat, qui adesset. Baeza t. 2. l. 9. c. 2. §. 22.

Dabo valem achor. Ol. 2. 15. id est,urbationis, ad aperientiam spem, q. d. turbatio, & desperatio, erit occasio, & initium spei. Ubi omnia videbuntur perdita, & desperata, ibi affulgebit spes salutis: Deus enim in extremis difficultatibus maxime adesse solet. Corn. à Lap. hierogl. & anigm. in Prophet. hic.

Ex atro carcere Jonam c. 2. 2. nemo potuit liberare, nisi ille ipse, qui ventum, & mare concitavit. Stengelius t. 1. div. judic. cap. 11.

Ex Novo.

Ipsè verò dormiebat. Matth. 8. 24. Eucher. l. de formulis spiritus: dormire Dei est anxius tardius subvenire. Propterea, inquit Theophylactus in Luc. 8. non in principio, sed in articulo periculi, excitatus illos servavit. Sic permittit Bethuliam Judith 7. 1. pœne in hostium deditiõnem venire: Susannam passus est ad supplicium duci Dan. 13. 43. Davidem à Saul ita obsideri, nulla appareret effugiendi spes 1. Reg. 23. 26. subitumque rebus ferè deploratis præbuit auxilium. Solent enim, ait Theophyl. homines tunc meminisse ejus, qui salvat, quando à magnis periculis occipiuntur. Barradius D. 5. Epiph. t. 2. l. 5. c. 15.

Quid timidi estis modicæ fidei? Matth. 8. 26. Si navicula jactata jam pene mergitur, ita ut mergeretur fluctibus; quomodo Discipuli non timeant? imò cur metu tententur? an nescitis, Dei auxilium rebus desperatis illucescere? Elcobi. mir. Chr. hic obs. 2.

Quia venti, & mare, obediunt ei. Matth. 8. 27. Vela spei in DEUM maxime expandenda, cum tempestates exsurgunt. Jo. Rho affectus spei.

Impone manum tuam tuam super eam, & vivet. Matth. 9. 18. De hoc medio non agit, nisi quando filia jam erat in ultimo. Quamdiu media humana erant, iis usus est; at, deficiente in humanis omni spe, tunc ad Christum se confert. Sylv. hic q. 3.

Apostolis de nocte laborantibus, Marci 6. 48. apparuit JESUS non in prima vigilia noctis, sed circa quartam vigiliam noctis, cum jam ferè de labore desperarent. Did. Stella in huc 1. Non erant laborantes in remigando. Marci 6. 48. Non statim ab initio periculi, sed in fervore apparet Christus; ut, cum nove-

noverimus omnem nostram virtutem, & sapientiam, invenerimusque eam infirmam, ad illum confugiamus solum, qui salvare potest; & non nobis ipsis adscribamus. Theophylact. in c. 6. Jo.

Nec habent, quod manducent. Marci 8. 2. Quæres: an tribus illis diebus turba cibò caruerit? Resp. attulit cibum; sed tertiâ die jam erat consumptus, ut ait Theophyl. Cibum tunc præbuit, cum maximè turba egebat. Barrad. hic D. 6 t. 2. l. 10. c. 17.

Eo quòd esset Elisabeth sterilis. Luc. 1. 7. ubi nulla prorsus spes desiderati relucet, ibi Deus maximè suam gloriam ostendit. Did. Stell. hic. Quantò magis fuerint humana, & mundana cuncta remota, tantò præstantius credenda sunt divina astitisse. Sim. de Cassia de gest. Salvat. l. 1. cap. 4.

Factum est verbum Domini super Joannem, & venit predicans baptismum penitentiae. Luc. 3. 2. Quando in principibus Mundi dominabatur tyrannis, in Sacerdotibus simonia; quando regnum Israel divisum erat in quatuor partes, & orbis totus in præcipitium abiret. Ità Deus piissimus in maximis periculis adest, quoties tibi in interitum tendenti manum præstat, pulsât ad ostium cordis tui &c. Did. Stella hic.

In medicos erogaverat omnem substantiam suam. Luc. 8. 43. *nec ab ullo potuit curari:* deserta ab omnibus, à Christo adjuta est. Stengel. t. 1. de div. judic. c. 12.

Deficiente vino. Jo. 2. 3. Naturale defecit, ut supernaturaliter factum apponeretur. Deficiente vinò humana lætitiæ, apponendum erat vinum spiritualis lætitiæ; & ad defectum summus erat adventurus profectus. Cum creatura voluntariè Mundo deficit, protectus divinus advenit. Sim. de Cass. l. 5.

Nondum venit hora mea. Jo. 2. 4. S. Chrysof. hom. 20. in Jo. *quid mihi & tibi mulier?* Alia præterea causa afferri potest non minùs necessariâ, nè qua in miraculo suspicio oriretur: ab indigentibus enim, non à matre, id quaerendum erat. Quid efficacius oratione MARIE? & tamen ipsâ deprecante non est tempus. Quando ergo erit? cum ipsa indigentia clamaverit. Præpotens ad impetrandum oratio MARIE; at ipsa necessitas vim obtinet magnam ad divinam in homines clementiam sollicitandam. Sylv. hic q. 19.

Vis sanus fieri? Jo. 5. 6. Deficiente humano auxiliò adest divinum. Sylv. hic q. 16.

Hominem non habeo. ib. Non habens hominem Deum reperit auxiliatorem; ipsa auxiliî desitutio in servit ad patrociniûm. Alvarez Joseph illustr. illustr. 111.

Cum remigassent quasi stadia viginti quinque, aut triginta, vident Jesum ambulans supra mare &c. Jo. 6. 19. Prudenter, patienterque ferendæ sunt tentationes spe, quam habemus in Christo, etiamsi undique periculorum fluctus inundarent, salvati non dubi-

tantes. Operæ namque pretium est, observare, non statim, neque in principio periculorum, sed quando jam longè à terra remigaverant, Christum Discipulis apparuisse. Non enim incipientibus adversis gratia Christi confestim nos salvat; sed posteaquam terror increverit, & certum videatur imminere periculum: tunc è mediis fluctibus eripit, timorem abijcit, & ab omni periculo liberans, ineffabili virtute, in summam tranquillitatem periculorum fluctus transponit. S. Cyrill. Alex. in Jo. l. 3. c. 23. Sic operari Deus, sic adeste consuevit, ut, ubi desierit humanum consilium, illic intercedat citius divinum auxilium. S. Fulgentius ferm. de Exodo.

Audivis Jesus, quia ejecerunt eum foras. Jo. 9. 35. Omnes deserunt eum hunc, parentes eum relinquunt in manibus Judæorum, dicentes, *etatem habet, ipsum interrogate.* v. 21. Judæi omnes illum à se abijciunt; sed Dominus abjectum ab omnibus suscipit. Bæza t. 2. l. 10. c. 3. §. 24.

Invenit Jesus, quod Mundus perdit; invenit salus, quod perditio derelinquit. S. Rupert. l. 9. in Jo. c. 9.

Ex Patribus.

Non efficitur clarum divinæ virtutis opus, si humanis adminiculis fulciatur. Orig. in lib. Judic. c. 7. hom. 9.

Meritò Genti sanctæ, quia humana defunt, divina succurrunt; & adest DEUS ipse, cui homo non erat, qui adestet. S. Chrysológus l. 1. §. 6.

Ubi humana deficiunt, ibi divina sese prode re mox incipiunt. Victor Antiochen. in c. 6. Marci.

Ubi deest auxilium humanum, ibi maximè adest divinum. S. Thom. in Job. cap. 12 lect. 1.

Quando videris, quæ sunt mala, & difficilia, imminere; nè animum demittas: hoc enim vel maximè est sperare; quando in media mala, & pericula gravia, fueris coniectus, tunc erigi. Quamvis vel ad ipsam mortem deveneris, & undique maxima immineant pericula; nè desperaveris: potest enim Deus in rebus vel difficilissimis, & impeditissimis, exitum invenire. Quando res in maximam inciderunt inopiam, tunc tu spera maximè: tunc enim Deus suam maximè ostendit potentiam, non à primordio, sed quando res fuerint planè desperatæ ab hominibus: hoc est enim tempus divini auxilii. S. Chrysof. in Pf. 117.

Cum ab hominibus nihil acceperimus, tunc à DEO majora recipiemus. Idem hom. 30. ad pop.